

EMPREMTES D'ESTEVE ALBERT A SANT VICENÇ DE MONTALT

Esteve Albert i Corp, s'integrà al poble de Sant Vicenç a primers de la dècada dels anys 60. I amb la creació del Patronat Pro Cultura, Urbanisme i Turisme, amb l'Ajuntament, i la representació de l'oratori nadalenc *De Nativitate Christi*, dirigit pel propi Albert, sovintejaren les visites oficials que, amb ell, efectuàvem a Barcelona els qui regentàvem l'Ajuntament i els membres del Patronat. Tot això es feia per resoldre problemes del mateix *Nativitate*, afers d'obres públiques, com abastament d'aigües potables, la possibilitat de construir cases socials per al jovent, etc.

Va resultar que en visites que férem a l'Ajuntament de la Ciutat Comtal, al propi alcalde Josep M. de Porcioles, al delegat de Cultura Esteve Bassols, al capità general, que ens atengué a la seva torre de Sant Andreu de Llavaneres, on passava l'estiu, en vistes a les Festes de la Mercè dels anys 65 i 66, arran de la cavalcada, i també en visites a l'arquitecte Cèsar Martinell, al mestre de música Bardají, a Enrique Rubio, director d'*El Caso*, i a Girona, amb el seu bisbe que era llavors el Doctor Narcís Jubany, que accedí a representar el *De Nativitate* a l'església de Sant Feliu d'aquesta ciutat, etc., ens adonàrem que en presentar-nos com a membres de Sant Vicenç de Montalt, molts d'ells dubtaven de la situació del poble dins la geografia catalana. En apuntar-los on es representava l'esmentat oratori, els nostres interlocutors exclamaven, quasi unànimement: «Us referiu a Sant Vicenç del Nativitate, veritat!»

Heus ací l'origen del sobrenom circumstancial.

* * *

El contacte amb Esteve Albert suposà per a alguns una tasca tirant a difícil, ja que d'aquests genis en resulta costós seguir el ritme d'activitat i tot es feia per complaure'l. També, indubtablement, perquè es sentia la causa, i amb la idea que dediquéssim una bona atenció al poble de Sant Vicenç, com així, realment, s'aconseguí. Emperò, també hi havia la compensació, ja que s'havien viscut amb ell unes escenes molt divertides, i, a més, infonia a tots un remarcad grau de moral i optimisme.

No hi havia problemes insuperables en tota empresa que ell es disposés a escometre i convertia en fàcil tot allò que per a molts seria impossible.

Com en les representacions de *Medea* (1963), a la platja de la Caleta dels Pins. Era impressionant l'escena en què es cala foc a l'embarcació i vola tot cap al cel, convertint-se en una estrella. Bé valia la pena unes quantes cremades i, per contrast, diverses remullades dins el mar.

Allà també, en certa ocasió, quan ja havia acabat l'espectacle i tothom es disposava a abandonar la zona, apagats tots els llums, en una nit negra com una gola de llop, es va sentir dins el mar una veu fonda com d'un naufrag que demanava auxili. Era el mestre Enric Torra de Mataró, que havia quedat aïllat a la punta d'un espigó (intervenia a l'obra amb uns tocs de flautí) i, contràriament al que s'acostumava, no anaren amb la barca a buscar-lo.

Aquesta obra –*Medea*– fou precis gravar-la amb cinta magnetofònica (amb el brogit de la mar, la veu no s'hauria sentit), i per evitar captacions de sorolls es traslladaren, director, tècnics i actors, durant diverses nits, a la masia de can Cabotí de Llavaneres per complir aquesta tasca.

Quan es comprovà el resultat es donaren compte, amb la natural sorpresa, que havia quedat també registrat un persistent ric-ric de fons, i que no era altra cosa que la intervenció dels grills, amb el seu fregadís característic.

No es pogué rectificar la gravació, i allà a la platja, durant la representació, es sentia aquell brogit, insòlit a peu del mar, i característic a les nits d'estiu cap a la muntanya.

Medea també es representà a Canet de Mar, en el recinte d'un hotel, amb la barca emplaçada dalt un terrat.

L'Albert havia participat diversos anys, a partir de 1964, a la cavalcada de la Mercè a Barcelona, amb carrosses representatives de fets històrics i de grups artístics d'aquí i del Rosselló, i de Perpinyà, concretament. No es feia pregar la col·laboració de membres de Sant Vicenç i es treballava allà on fos per tal d'arranjar els vehicles, transformant-los en els carruatges artístics. A Mataró, a les Rondes, a l'hotel Castell de Mata, a Barcelona a les dependències de la Fira de Mostres de Barcelona, etc., tot era bon taller per a aital tasca.

Per cert, que en sortir a la carretera general un d'aquells vehicles, ja completament engalanat –un camió que l'Exèrcit havia deixat a l'Albert–, el vehicle de deu rodes, llarguíssim, quedà entravessat i ja podeu imaginar-vos el desfet de temps que s'originà en la circulació. Quan ja la policia de Trànsit es disposava a prendre mesures radicals i multar qui fos, l'Albert es plantà enmig del grup d'agents i curiosos i, amb el seu doll de veu, autoritàriament digué (de la seva collita): –«Aquesta carrossa me l'ha encarregada el capità general, i el qui vulgui multar i no doni solucions, que és el que aquí fa falta, jo li asseguro que avui dormirà a la presó.» Fou tan efectiva la comminació que en breus moments s'establí correctament el trànsit, com si res no hagués passat.

En les freqüents visites d'Esteve Albert al Barri Gòtic de Barcelona, i amb la dificultat d'aparcar, sempre trobava una solució deixant el vehicle a qualsevol lloc. En ser advertit pel municipal, si hi havia obres deia que era l'arquitecte; sinó, que l'esperava el director de l'Arxiu, i del contrari que era el xofer d'un ambaixador. Ben analitzat tot, en la major part dels casos, no deia cap mentida.

En ocasió de trobar-se indisposat, penjà la següent nota a la porta de la seva casa de Mataró:

«És un avís, no una dècima.

Respecteu aquesta porta,
perquè l'amo està malalt,
no li deu cap sobresalt,
ni cap impressió forta
que li agreujaria el mal.
Si la raó que aquí us porta
és urgent i principal,
crideu fort que ell és a dalt
i us contestarà com cal
entre gent que bé es comporta.»

* * *

En una d'aquelles diades de la Mercè, de la cavalcada, concretament, segons idea d'Albert, es muntaren dues carrosses, habilitant dos camions; una d'elles, representava un castell medieval sota la protecció d'un furiós drac, i, l'altra, una flor de lliri gegant, amb uns pètals extraordinaris, que l'espàdix significava una noia, en aquest cas la Josefina Buch i Puig, arriat tot per dues gaseles, emmotllades per l'artista rossellonès Roger Campredon, amic d'Albert.

L'epíleg inoportú fou que, durant la cavalcada, es desencadenà una furiosa tempesta de pluja i vent, i els xofers i els soldats dels respectius camions que, per cert, no portaven cabina, emprengueren veloç cursa cap als locals de Montjuïc per aixoplugar-se del xàfec persistent. Una carrossa amb la noia, que semblava una gallina mullada, i l'altra, on figurava el castell amb el drac, regentada per en Buch pintor i el seu fill, en la seva fugida, sortejant els carrers de Barcelona, vulgues que no, anaven perdent pels aires fragments d'aquelles fràgils construccions, com un guerrer de cartró que, sortint d'amarres, volant, anà a aterrar just damunt un bar instal·lat a la voravia.

Es celebraren festivals, amb motiu del mil·lenari de Mata i de Sant Pol, a l'hotel Castell de Mata, vora Mataró, i a l'església de Sant Pau, a Sant Pol de Mar, respectivament, amb el seguiment d'actors i acompanyants de Sant Vicenç. També, i ja en pla d'excursió, es representaren fragments del *De Nativitate* a l'església de Sant Genís de Palafolls, i l'obra sencera a Andorra, a la Seu d'Urgell i a l'església de Sant Feliu, a Girona.

Ja es pot suposar el tragí que representava traslladar el nombrós vestuari, estris i aplics escènics, com també el xai, autèntic. Per cert, que estant hostatjats en un hotel d'Andorra, també hi figurava l'animalet, del qual tenia cura en Quim Buch (que a l'obra representava un pastoret), i vet aquí que en un dormitori se li disposà un jaç que, segons s'observà, no fou del grat de la bèstia, i es posà a belar amb insistència justament a la nit, quan tothom es disposava a descansar. Vist això, en Quim se'l posà dins el llit, i així fou com quedaren els dos adormits, com també la resta d'hostatjats.

L'endemà, una senyora que havia sentit els planys (segons ella creia), preguntà si alguna criatura (!) estava indisposada la nit passada. Una successió d'aventures i anècdotes era el seguiment del grup de Sant Vicenç en aquestes singladures i val la pena remarcar l'actuació que portaren a terme al castell de Montjuïc, per crear un ambient medieval, en el *Día de los Castillos*, l'any 1965, en l'àpat a l'antiga que hi tingué lloc, amb els catorze plats que se serviren.

Un tragí extraordinari s'experimentà aquella tarda al castell de la Ciutat Comtal. Per cert, nosaltres, amb un vehicle Seat 600, seguirem tots els accessos, passadissos i places amb total llibertat, portadors d'estris per a la festa. Malgrat l'excés de menjar que es veia per tots costats, amb cabrits i garrins a l'ast, com ja es coneixia i era habitual en el grup Nativitate, alguns pogueren sopar i d'altres acontentar-se simplement amb un entrepà.

L'apoteosi d'aquests desplaçaments tingué lloc al Barri Gòtic i al casal de l'Ajuntament de Barcelona, amb motiu del *Congreso de los Americanistas*, l'agost de 1964. Fou favorable l'ambientació que oferiren els santvicentins, abillats amb els vestits del *Nativitate* pels passadissos, escalinates, finestrals i Saló del Tinell, dependències ja de per si prenyades d'estil i caràcter.

Els qui coneixíem els personatges sí que, veritablement, fèiem un esforç per no esclafir a riure, en veure l'alcalde i els consellers del poble, revestits de patges o guerrers, fent escorta o cobrint els portals i passadissos. Els visitants estrangers quedaven embadalits en contemplar la singular presència dels personatges, amb l'impacte dels acolorits vestits que destacaven vora els seriosos i medievals murs d'aquell recinte.

Acabat l'acte en aquest lloc, Albert ordenà al seguici emprar la mateixa caracterització a l'escalinata i als salons de l'edifici de l'Ajuntament, i així, per traslladar-se d'aquell lloc a l'altre, a peu, tothom passà per la baixada de Santa Clara, carrer del Paradís, cap a la plaça de Sant Jaume, d'aquella forma vestits, per arribar la comitiva al palau indicat, davant la sorpresa i admiració dels vianants.

Guardem un grat record de quan el delegat de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Esteve Bassols, saludà els components del nostre grup, de Sant Vicenç –del *Nativitate*–, digué textualment (tal era el renom que havia adquirit el poble).

No és menys cert que aitals actuacions mereixien, per a uns pocs, una crítica desfavorable que era superada pel grup, en funció de l'objectiu que es perseguia i que s'aconsegüí. Precisament, és en aquesta actitud on recau el gran mèrit d'aquesta esforçada representació, sense complexos, de fills de Sant Vicenç. Precisament aquestes ratlles signifiquen el testimoni de gratitud i l'exposició d'una tasca que ha d'enorgullir els seus protagonistes, tractant-se d'uns elements que actuaven desinteressadament per la causa de Sant Vicenç, i si algú vol conèixer com era que inesperadament, de tant en tant, per unes hores, podien deixar les seves respectives tasques, cadascú els podrà contar com es ressentien els propis negocis, dels qui eren negociants i com era de costós, per als altres, els assalariats, de convèncer el respectiu patró perquè els deixés aquells moments lliures.

Antoni Buch i Esteban

Representació de *De Nativitate Christi* a la capella de Santa Àgata, Barcelona, desembre de 1966. (Foto Santi Carreras, Mataró).

Representació de *Medea* a la caleta dels Pins, Sant Vicenç de Montalt 1963. (Foto A. Buch).

Esteve Albert en un assaig de *Medea*, dirigint Conxita Egea.

(Foto A. Buch).

Carrossa de Sant Vicenç desfilant durant les festes de la Mercè de Barcelona, amb Enriqueta Alum al centre. (Foto Obiol, Barcelona).

Esbós d'una carrossa de la Mercè, dissenyada per A. Buch.

EPISODIS DE LA HISTÒRIA

Esteve Albert i Corp

LES ABADESSES DE SANT JOAN

Verificació històrica

RAFAEL DALMAU, EDITOR - Bonavista, 26 - BARCELONA

A la família Buch que m'ha
ajudat a portar la creu de
MEDA i el NATIVITATE abans
de passar al teatre del Dner
del PONT DE LA VILA.

28 agost 1965
EPISODIS DE LA HISTÒRIA ^{stentament}

Esteve Albert